

ZÁKAZY

HOLOKAUST

2. SV. VOJNA

12 - 18 rokov

Občianska výchova, ZSV

Dejepis

Do 10 osôb

10-30 osôb

Časová dotácia:

45 minút

Cieľ aktivity:

Oboznámiť žiactvo s protižidovskými opatreniami, ktoré nacisti uplatňovali v rokoch 1933 až 1945. Ukázať na konkrétnom historickom období persekúciu jednej skupiny obyvateľstva.

Pomôcky a príprava:

Vytlačiť celý súbor zákazov (1 zákaz na stranu A4). Pripraviť sedenie v kruhu.

Kľúčové kompetencie:

Občianska, komunikačná, sociálna a osobná, učenie sa, riešenie problémov.

1. Úvodná časť – prehľad protižidovských nariadení v rokoch 1933–1945

- Žiačky a žiaci sedia v kruhu a učiteľ/ka rozdáva jednotlivé zákazy – v závislosti od veľkosti skupiny dostane každá žiačka/žiak niekoľko zákazov (učiteľ/ka chodí po triede a rozdáva ich, kým nerozdá všetky zákazy).
- Žiačky a žiaci si ticho prečítajú zákazy a zoradia ich podľa dátumu, v akom boli vydané.
- Potom všetky zákazy umiestnia do stredu kruhu na podlahu podľa dátumu. Najlepšie je, ak ich stále vidia všetky (čítajú ich nahlas, keď ich kladú na zem).

2. Práca so zákazmi

Úloha pre žiactvo: Vyberte jeden zákaz, ktorý by vám najviac prekážal – žiačky/žiaci si vyberú a vysvetlia svoj výber.

3. Diskusia

- Čo nacisti týmito zákazmi spôsobovali?
- Ako sa týmito zákazmi menili životy Židov?

- učiteľ/ka vhodne vedie diskusiu, kladie doplňujúce otázky...

4. Úryvok z denníku Jiřího Ortena

Na záver diskusie učiteľ/ka (anebo vybraná žiačka/žiak) prečíta úryvok z denníku Jiřího Ortena (viz nasledujúca strana).

5. Záver

Diskusiu smerujeme k tomu, aby zaznelo, že Židia boli krok za krokom zbavovaní občianskych práv a vyradovaní zo spoločnosti. Je nutné, aby spoločnosť strážila dodržiavanie ľudských práv a na porušovanie práv nejakej minoritnej skupiny reagovala.

...Nemohol som pred dneškom dlho zaspáť a premýšľal som a zrovnával si v hlave všetky tie zákazy, ktoré sa ma nejako, aj keď čo by len najmenej, dotýkajú. A pretože je nedeľné dopoludnie, vonku už druhý deň sneží a až o niekoľko hodín mám ísť do Košír, napíšem si sem tie zákazy, na ktoré si spomeniem, a keď ich napíšem, nechám pod nimi ešte veľmi veľké miesto pre tie, ktoré sa dostavia po dnešnom dni. Nemám, bohužiaľ, po ruke žiadny prameň, podľa ktorého by som mohol postupovať, a tak ako zoradenie, tak počet je viac-menej náhodný. Sú to teda tieto zákazy:

- Nesmiem vychádzať z domu po ôsmej hodine večer.
- Nesmiem si prenajať samostatný byt.
- Nesmiem sa sťahovať inam, než do Prahy I alebo V, a to ako podnájomník.
- Nesmiem chodiť do vinární, kaviarní, hostincov, biografov, divadiel a na koncerty, okrem jednej alebo dvoch kaviarní, pre mňa vyhradených.
- Nesmiem chodiť do parkov a sádov.
- Nesmiem chodiť do mestských lesov.
- Nesmiem sa vzdďalovať za obvod Prahy.
- Nesmiem (teda) ísť domov, do Kutnej Hory a nikam inam, iba na zvlášťne povolenie gestapa.
- Nesmiem jazdiť v električkách len v poslednom vozni alebo iba v jeho zadnej polovici.
- Nesmiem nakupovať v akýchkoľvek obchodoch inokedy, než medzi 11. a 13. a medzi 15. a 17. hodinou.
- Nesmiem hrať divadlo a byť akokoľvek inak verejne činný.
- Nesmiem byť členom žiadnych spolkov.
- Nesmiem chodiť do akejkolvek školy.
- Nesmiem sa spoločensky stýkať s členmi Národného súručenstva a oni sa nesmú stýkať so mnou, nesmú sa so mnou zdraviť, zastavovať a hovoriť o veciach iných ako nutných (pri nákupoch a pod.).

Denníky Jiřího Ortena. Praha: Československý spisovatel, 1958, s. 303-304.